

PRIIMTI TEKSTAI

P8_TA(2015)0299

Žuvininkystės partnerystės susitarimas su Bisau Gvinėja: žvejybos galimybės ir finansinis įnašas (rezoliucija)

2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ne teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Protokolo, kuriuo nustatomos žvejybos galimybės ir finansinis įnašas, numatyti Europos bendrijos ir Bisau Gvinėjos Respublikos žuvininkystės sektoriaus partnerystės susitarime, sudarymo projekto (11667/2012 – C8-0278/2014 – 2012/0134(NLE) – 2015/2119(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarybos pasiūlymą dėl sprendimo (11667/2012),
- atsižvelgdamas į Protokolo, kuriuo nustatomos žvejybos galimybės ir finansinis įnašas, numatyti Europos bendrijos ir Bisau Gvinėjos Respublikos žuvininkystės sektoriaus partnerystės susitarime, projektą (11671/2012),
- atsižvelgdamas į prašymą dėl pritarimo, kurį Taryba pateikė pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 43 straipsnį ir 218 straipsnio 6 dalies antros pastraipos a punktą ir 7 dalį (C8-0278/2014),
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. spalio 25 d. rezoliuciją dėl ES 2011 m. politikos suderinamumo vystymosi labai ataskaitos¹,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos ir Bisau Gvinėjos Respublikos žuvininkystės sektoriaus partnerystės susitarimo taikymo protokolo *ex post* vertinimo ataskaitą (bendrasis susitarimas FICH/2006/20, specialioji sutartis Nr. 27, 2010 m. rugsėjo mėn.),
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. rugsėjo 9 d.² teisėkūros rezoliuciją dėl Tarybos sprendimo projekto,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 99 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą,
- atsižvelgdamas į Žuvininkystės komiteto rekomendaciją ir Vystymosi komiteto nuomonę (A8-0236/2015),

¹ OL C 72 E, 2014 3 11, p. 21.

² Tą dieną priimti tekstai, P8_TA(2015)0298.

- A. kadangi apskritai protokolu siekiama stiprinti ES ir Bisau Gvinėjos bendradarbiavimą žuvininkystės srityje atsižvelgiant į abiejų šalių interesus, t. y. sukurti partnerystės pagrindą ir juo remiantis įgyvendinti tausios žuvininkystės politiką atsakingai ir tausiai naudojant žuvų išteklius Bisau Gvinėjos išskirtinėje ekonominėje zonoje, taip pat užsitikrinti tinkamą ES laivynų interesus atitinkančią sužvegotų išteklių pertekliaus dalį;
- B. kadangi Europos Sąjunga turėtų daryti viską, ką gali, kad užtikrintų, jog su trečiosiomis valstybėmis sudaromi tausios žuvininkystės susitarimai būtų naudingi ir ES, ir atitinkamoms trečiosioms valstybėms, įskaitant jų vietos gyventojus ir žvejybos pramonę;
- C. kadangi pirmasis EEB ir Bisau Gvinėjos žuvininkystės susitarimas sudarytas 1980 m. ir kadangi nuo tada iki 2012 m. birželio 15 d. EEB / ES valstybių narių laivynams buvo sudaromos žvejybos Bisau Gvinėjos vandenyse galimybės, t. y. tol, kol galiojo protokolai, kuriais remiantis buvo įgyvendinamas susitarimas;
- D. kadangi pagal dabartinį protokolą ES laivynams nustatytos tokios žvejybos galimybės: krevečių traleriams šaldikliams – 3 700 BRT, pelekinių žuvų ir galvakojų moliuskų traleriams šaldikliams – 3 500 BRT, 28-iems tunų žvejybos seineriams šaldikliams ir ilgosiomis ūdomis žvejojantiems laivams bei 12-ai tunų žvejybos laivų su kartinėmis ūdomis; kadangi ES ir Bisau Gvinėjos žuvininkystės susitarimas labai svarbus, nes tai vienas iš nedaugelio ES žuvininkystės susitarimų, pagal kuriuos leidžiama mišrioji žvejyba;
- E. kadangi lėšos, pervedamos Bisau Gvinėjai pagal šį susitarimą – ypač mainais už prieigą prie išteklių – sudaro didelę Bisau Gvinėjos biudžeto dalį; kadangi, nežiūrint į tai, vienu metu pervedimai pagal sektorių bendradarbiavimo išlaidų kategoriją buvo sustabdyti dėl tam tikrų sunkumų įsisavinant pagalbą Bisau Gvinėje;
- F. kadangi Bisau Gvinėja susiduria su socialinio ir ekonominio vystymosi trūkumais apskritai ir žuvininkystės sektoriaus trūkumais konkrečiai tokiose svarbiose srityse, kaip profesinis mokymas, sektoriaus struktūra ir vaidmens, kurį sektoriuje atlieka moterys, pripažinimas;
- G. kadangi iki šiol sektorių bendradarbiavimo rezultatai apskritai nebuvo patenkinami; kadangi, nežiūrint į tai, pažanga užfiksuota žuvininkystės stebėjimo, kontrolės ir priežiūros, sanitarinės inspekcijos pajėgumų ir Bisau Gvinėjos dalyvavimo regioninių žuvininkystės organų veiklos srityse; kadangi tolesni patobulinimai vis dar galimi užtikrinant, jog susitarimu būtų labiau siekiama skatinti skaidrumą ir atskaitomybę sektorių bendradarbiavimo srityje ir puoselėjamas tvarus Bisau Gvinėjos žuvininkystės sektoriaus, taip pat susijusių pramonės sektorių ir veiklos vystymas, siekiant užtikrinti, kad didesnė pridėtinės vertės, kuriamos naudojant šalies gamtos išteklius, dalis liktų pačioje Bisau Gvinėje;
- H. kadangi tai, kad pramoninių laivų savininkai savo laimikį perkrauna arba iškrauna už Bisau Gvinėjos ribų (pvz., Dakare arba Kanarų salose), yra viena priežastis, kodėl pramoninės žvejybos ekonominė nauda menka ir apsiriboja kukliu sukurtų darbo vietų skaičiumi (pagal ankstesnį protokolą – 148 vietos įgulos nariai); kadangi 2010 m. Bisau Gvinėje veikė tik viena žuvų perdirbimo įmonė;
- I. kadangi, nors pastaruoju metu padaryta tam tikra pažanga, dėl Bisau Gvinėjos

nesugebėjimo vykdyti ES sveikatos reikalavimų prekyba žvejybos produktais su ES sutriko;

- J. kadangi neteisėta, nedeklaruojama ir neregamentuojama (NNN) žvejyba Bisau Gvinėjos vandenyse yra ilgai užsitęsusi problema; kadangi 2008 ir 2009 m. nacionalinės valdžios institucijos nustatė, kad veiklą pažeisdami taisyklės vykdė 58 laivai: 11 iš jų žvejojo neturėdami licencijos, o 7 žvejojo draudžiamosiose zonose; kadangi, nors tam tikra pažanga padaryta ir Bisau Gvinėja akivaizdžiai turi šiokių tokių priemonių žvejybai kontroliuoti, įskaitant stebėtojų korpusą ir greitąsias patrulines valtis, Bisau Gvinėjos teritoriniuose vandenyse taikoma žuvininkystės stebėjimo ir kontrolės sistema tebeturi trūkumų;
- K. kadangi priežastimi susirūpinti turėtų būti laikoma tai, kad nustatytos žinių spragos tiek susitarimo poveikio jūrų ekosistemai, tiek užtikrinimo, kad prieiga prie perteklinių išteklių, kurių negali sužvejoti vietos laivynai, būtų ribota, požiūriais – tai lemia naujausių biologinių duomenų nebuvimas (ypač po 2012 m., kai veiklos Bisau Gvinėje nebevykdo ES laivynai) – ir šios spragos turi būti kuo greičiau užpildytos;
- L. kadangi Parlamentas visais etapais turi būti nedelsiant išsamiai informuojamas apie procedūras, susijusias su protokolu ar jo atnaujinimu;
 - 1. mano, kad šis susitarimas labai svarbus ir Bisau Gvinėjai, ir Bisau Gvinėjos vandenyse veiklą vykdančioms ES laivynams; todėl mano, jog sektorių bendradarbiavimo srityje iki šiol pasiekti rezultatai nepakankami, ir ragina Komisiją imtis visų reikiamų veiksmų: parengti didesnio paramos gavėjų – pirmiausia nedidelio masto tradiciniais įrankiais vykdoma žvejyba besiverčiančių bendruomenių – skaidrumo, atskaitomybės ir dalyvavimo mechanizmus ir prireikus peržiūrėti ir padidinti į susitarimą įtrauktą paramos sektoriui dalį, taip pat rasti geresnius ir kitokius būdus tos paramos įsisavinimo daliai padidinti, kad pasikeistų pastaraisiais dešimtmečiais vyravusi tendencija;
 - 2. laikosi nuomonės, kad susitarimu turi būti skatinamas išties tvaresnis Bisau Gvinėjos žuvininkystės sektoriaus ir su juo susijusios pramonės bei veiklos – ypač nedidelio masto žvejybos, kuria labai prisidedama prie apsirūpinimo maistu ir vietos pragyvenimo šaltinių – vystymasis bei didėtų pridėtinė vertė, liekanti Bisau Gvinėje naudojant šalies gamtos išteklius; pripažįsta, kad pastaraisiais metais pastebėta teigiamų pokyčių, tačiau mano, jog, norint pasiekti apčiuopiamų rezultatų, būtinos ryžtingos ilgalaikės pastangos; mano, kad remtinos (ypač teikiant techninę pagalbą) sritys galėtų apimti institucinių pajėgumų ugdymą, žvejybos specialistų apmokymą, partnerystes su nedidelio masto žuvininkystės įmonėmis ir didesnę dėmesį lyčių politikai, siekiant pripažinti moterų vaidmenį (žuvų platinimas ir pardavimas, saugojimas, pirmasis perdirbimo etapas ir t. t.) ir juo pasinaudoti;
 - 3. mano, kad turėtų būti visapusiškai išnaudotos protokole numatytos galimybės ES laivuose įdarbinti vietos jūrininkus;
 - 4. mano, kad turėtų būti griežtinamos priemonės, skirtos užkirsti kelią NNN žvejybai Bisau Gvinėjos išskirtinėje ekonominėje zonoje, be kita ko, gerinant stebėjimo, kontrolės ir priežiūros veiklą visapusiškai naudojantis palydovinio ryšio laivų stebėjimo sistema, laivo žurnalais, inspektorių paslaugomis ir įgyvendinant regioninių žuvininkystės organizacijų sprendimus;

5. pažymi, kad pagal žuvininkystės susitarimą numatyta parama sektoriui turi būti veiksmingiau derinama su vystomojo bendradarbiavimo priemonėmis, ypač su Europos plėtros fondo (EPF) teikiamomis galimybėmis;
6. nepaisant įdėtų pastangų, ragina Komisiją toliau padėti Bisau Gvinėjos institucijoms gerinti žvejybos priežiūros ir kontrolės sistemą Bisau Gvinėjos vandenyse, kad būtų stiprinamos kovos su NNN žvejyba priemonės;
7. pabrėžia, kad į šį susitarimą įtraukta nediskriminavimo sąlyga; teigiamai vertina tai, kad vykstant deryboms Bisau Gvinėja paskelbė savo su trečiosiomis valstybėmis sudarytus žuvininkystės susitarimus ir kad su jais buvo galima susipažinti; ragina Komisiją atidžiai stebėti šiuose susitarimuose numatytus ir žvejybos veiklos Gvinėjos vandenyse pokyčius;
8. mano, jog pageidautina tobulinti duomenų apie visą laimikį (tikslinį laimikį ir priegaudą) ir, kalbant bendriau, apie žuvų išteklių išsaugojimo būklę kokybę ir tikslumą, kad būtų galima patikimiau įvertinti susitarimo poveikį jūrų ekosistemai ir žvejų bendruomenėms; mano, kad Bisau Gvinėjai turėtų būti padedama rengti savo priemonės tokiems duomenims gauti; ragina Komisiją užtikrinti, kad už susitarimo įgyvendinimo priežiūrą atsakingi organai, įskaitant jungtinį mokslinį komitetą, dirbtų profesionaliau ir skaidriau;
9. ragina Komisiją atsiųsti Parlamentui susitarimo 9 straipsnyje numatyto jungtinio komiteto posėdžių protokolus ir išvadas, naujojo protokolo 3 straipsnyje numatytą daugiamečią sektoriaus programą ir susijusių metinių vertinimų išvadas bei naujojo protokolo 4 straipsnyje numatytų posėdžių protokolus ir išvadas; ragina Komisiją leisti Parlamento atstovams dalyvauti jungtinio komiteto posėdžiuose stebėtojų teisėmis ir skatinti Bisau Gvinėjos žvejų bendruomenių atstovų dalyvavimą; be to, prašo Komisijos paskutiniaisiais protokolo taikymo metais ir prieš pradėdant derybas dėl jo atnaujinimo pateikti Parlamentui ir Tarybai išsamią jo įgyvendinimo ataskaitą, be reikalo neribojant priegios prie šios ataskaitos;
10. mano, kad Komisija turėtų pasistengti į protokolo 3 straipsnyje numatytą daugiamečią sektoriaus programą įtraukti tikslus, kurių siekiant būtų galima realiai vystyti vietas žuvininkystę, ypač tradiciniais įrankiais vykdoma žvejyba ir žuvų perdirbimo pramonę, įskaitant daugiau iškrovimo vietų Bisau Gvinėje, taip pat vystyti kitokią ekonominę veiklą ir partnerystes žuvininkystės sektoriuje;
11. mano, jog partnerystės susitarime numatytas jungtinis komitetas turėtų užtikrinti, kad, turit galvoje korupcijos problemą, visų pagal šį protokolą numatytų mechanizmų patikimumas būtų neginčijamas;
12. ragina Komisiją ir Tarybą neviršijant savo įgaliojimų nedelsiant išsamiai informuoti Parlamentą visais procedūrų, susijusių su naujuoju protokolu ir jo atnaujinimu, etapais, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutarties 13 straipsnio 2 dalyje ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 218 straipsnio 10 dalyje;
13. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai, taip pat valstybių narių ir Bisau Gvinėjos Respublikos parlamentams ir vyriausybėms.